

Sygn. akt III AUa 38/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 września 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Szczecinie - Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Jolanta Hawryszko
Sędziowie:	SSA Barbara Białecka (spr.) SSO del. Beata Górską
Protokolant:	St. sekr. sąd. Edyta Rakowska

po rozpoznaniu w dniu 25 września 2014 r. w Szczecinie

sprawy K. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S.

o podjęcie wypłaty emerytury

na skutek apelacji ubezpieczonej

od wyroku Sądu Okręgowego w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 28 listopada 2013 r. sygn. akt VI U 767/13

oddala apelację.

SSO del. Beata Górską SSA Jolanta Hawryszko SSA Barbara Białecka

Sygn. akt III AUa 38/14

UZASADNIENIE

W dniu 8 maja 2013 r. K. K. wniosła odwołanie od decyzji z dnia 15 kwietnia 2013 roku, którą organ rentowy odmówił ubezpieczonej uchylenia decyzji z dnia 12 października 2011 roku w części, w jakiej decyzja ta zawiesza prawo do emerytury za okres od dnia 1 października 2011 roku do dnia 21 listopada 2012 roku. Skarżąca domagała się zmiany decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych poprzez wznowienie wypłaty przysługującego jej świadczenia emerytalnego.

W odpowiedzi na odwołanie, organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Wyrokiem z dnia 28 listopada 2013 r. Sąd Okręgowy w Szczecinie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oddalił odwołanie K. K..

Z ustaleń przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia wynika, że K. K. urodziła się (...). Począwszy od dnia 1 września 1985 roku do 31 grudnia 1998 roku, ubezpieczona była zatrudniona w (...) (...), a następnie w wyniku reorganizacji kontynuowała pracę od 1 stycznia 1999 roku do 31 grudnia 2000 roku w(...) (...), a nadto – po kolejnej reorganizacji – od dnia 1 stycznia 2001 roku do chwili obecnej w (...) w S. – na stanowisku starszego instruktora higieny. W dniu 6 czerwca 2008 roku ubezpieczona złożyła w Zakładzie Ubezpieczeń Społecznych Oddziale w S. wniosek o przyznanie jej prawa do emerytury. Z ustaleń Sądu Okręgowego wynika także, że decyzją z dnia 24 czerwca 2008 roku organ rentowy przyznał ubezpieczonej prawo do emerytury od 1 czerwca 2008 roku, tj. od miesiąca złożenia wniosku i jednocześnie zawiesił wypłatę świadczenia z uwagi na kontynuowanie przez ubezpieczoną zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. W dniu 2 marca 2009 roku K. K. złożyła w organie rentowym wniosek o wypłatę emerytury od 1 marca 2009 roku. Decyzją z dnia 11 marca 2009 roku organ rentowy ponownie ustalił wysokość oraz wznowił wypłatę świadczenia od 1 marca 2009 roku tj. od miesiąca złożenia wniosku. Decyzją z 12 października 2011 roku Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w S. z urzędu wstrzymał ubezpieczonej – od dnia 1 października 2011 roku - dalszą wypłatę emerytury, z uwagi na kontynuację zatrudnienia przez ubezpieczoną. Organ rentowy wskazał, że w celu podjęcia wypłaty emerytury, ubezpieczona winna przedłożyć świadectwo pracy lub zaświadczenie potwierdzające fakt rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury. W dniu 27 listopada 2012 roku ubezpieczona złożyła w organie rentowym wniosek o wypłatę zaległych świadczeń emerytalnych wraz z ustawowymi odsetkami. W dniu 18 stycznia 2013 roku organ rentowy wydał decyzję o wznowieniu wypłaty emerytury od dnia 1 stycznia 2013 roku, tj. miesiąca, w którym wydano decyzję. Sąd Okręgowy wskazał także, że wyrokiem z dnia 13 listopada 2012 roku Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jedn.: Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 z późn. zm.), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa, wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Wyrok ten został opublikowany w Dzienniku Ustaw z 22 listopada 2012r., poz. 1285.

W okolicznościach faktycznych sprawy Sąd pierwszej instancji uznał, że odwołanie złożone przez ubezpieczoną jest niezasadne. Sąd Okręgowy zwrócił uwagę na to, że K. K. miała przyznane prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 roku. Niemniej jednak z niespornych ustaleń stanu faktycznego wynika, że wnioskodawczyni uzyskała prawo do świadczeń emerytalnych decyzją z dnia 24 czerwca 2008 roku (od 1 czerwca 2008 roku), a więc przed dniem 8 stycznia 2009 roku. W związku z tym nie należy do grupy ubezpieczonych, którym na podstawie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego zachowano prawo do wypłaty emerytury (osoby, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku).

Sąd pierwszej instancji wskazał, że ubezpieczonej ustalono prawo do emerytury w czasie, gdy obowiązywał art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej, który brzmiał identycznie, jak dodany nowelą z 16 grudnia 2010 roku art. 103a ustawy emerytalnej. Decyzją z dnia 24 czerwca 2008 roku organ rentowy przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury od 1 czerwca 2008 roku i jednocześnie zawiesił wypłatę świadczenia, ponieważ wnioskodawczyni kontynuowała zatrudnienie bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywała pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Nie uszło uwadze Sądu pierwszej instancji, że od 1 marca 2009 roku do 30 września 2011 roku organ rentowy wznowił ubezpieczonej wypłatę świadczenia mimo, że kontynuowała ona zatrudnienie. Podkreślił jednak, że podjęcia wypłaty emerytury nie można utożsamiać z ustaleniem/nabyciem prawa do emerytury w okresie kiedy nie istniał wymóg rozwiązania stosunku pracy celem realizacji prawa do emerytury tj. w okresie od 8 stycznia 2009 roku do 31 grudnia 2010 roku. Podjęcie dotyczy bowiem wyłącznie czynności technicznej, związanej z faktyczną wypłatą (lub brakiem wypłaty) już wcześniej nabytego (ustalonego) świadczenia. Fakt dokonania takiej czynności nie mógł mieć więc żadnego znaczenia w tej sprawie. Ostatecznie Sąd pierwszej instancji uznał, że w niniejszej sprawie spełniły

się przesłanki, które uprawniały organ rentowy do zawieszenia wypłaty emerytury ubezpieczonej w okresie od 1 października 2011 roku do 21 listopada 2012 roku.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wywiodła ubezpieczona K. K.. Zaskarżyła wyrok w całości i wskazała, że doszło do naruszenia art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2009r nr 153, poz. 1227) poprzez jego zastosowanie mimo, iż został on uznany za niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 roku. Mając powyższe na uwadze ubezpieczona wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku i poprzedzającej go decyzji organu rentowego w ten sposób, że domagała się zobowiązania organu rentowego do wypłaty emerytury oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz ubezpieczonej kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych. Ewentualnie wniosła o uchylenie wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Szczecinie.

Organ rentowy wniosł o oddalenie apelacji w całości.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja ubezpieczonej nie zasługiwała na uwzględnienie.

Prawidłowo dokonane ustalenia faktyczne oraz należyte umotywowaną ocenę prawną sporu Sąd odwoławczy przyjmuje za własne, podzielając wywody zawarte w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku, bez potrzeby ich powielania w całości. Podniesione w apelacji twierdzenia były już prezentowane w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, a Sąd Okręgowy w swoim uzasadnieniu celnie się do nich odniósł. Nie zachodzi zatem konieczność ich powtarzania oraz powielania jeszcze raz tej samej argumentacji (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 8 października 1998 r. II CKN 923/97 OSNC Nr 3 z 1999 r., poz. 60).

W uzasadnieniu zaskarżonego wyroku Sąd Okręgowy wyraził jednoznaczne stanowisko, że powołany przez skarżącą wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12 dotyczy wyłącznie tej grupy ubezpieczonych, która nabyła prawo do emerytury w okresie od dnia 8 stycznia 2009 r. do dnia 31 grudnia 2010 r. Powyższą ocenę Sąd Apelacyjny w pełni podziela. Wyrokiem, który powołuje apelująca Trybunał Konstytucyjny orzekł, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązywania stosunku pracy, jest niezgodny z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Z treści przywołanego wyroku Trybunału Konstytucyjnego wynika, że zakwestionowanie wskazanych w nim przepisów prawa ma charakter ograniczony tylko do określonej kategorii osób, mianowicie dotyczy tych ubezpieczonych, którzy nabyli prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r. bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. Wbrew stanowisku skarżącej stwierdzenie niekonstytucyjności powyższych przepisów nie obejmuje wszystkich emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury na mocy wcześniejszych przepisów i kontynuują zatrudnienie. Powyższy wyrok nie ma bowiem zastosowania do emerytów, którzy prawo to nabyli wprawdzie przed datą 1 stycznia 2011 r., jednak w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy o emerytach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Należy bowiem zaznaczyć, że ustawą z dnia 21 stycznia 2000 r. o zmianie ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych oraz ustawy emerytalnej z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. nr 9 poz. 118) ustawodawca dodał do art. 103 przepis zawarty w ust. 2a, wprowadzając obowiązek uprzedniego rozwiązania stosunku pracy w celu realizacji prawa do emerytury. Od 1 lipca 2000 r. (data wejścia w życie art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS) nierozwiązanie stosunku pracy powodowało, że prawo do świadczenia mogło zostać ustalone, ale nie mogło zostać zrealizowane (zostało zawieszona). Przepis art. 103 ust. 2a ustawy emerytalnej został uchylony mocą art. 37 pkt 5 lit. b ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych (Dz. U. nr 228 poz. 1507). Od 8 stycznia 2009 r. treścią ryzyka emerytalnego ponownie było jedynie osiągnięcie odpowiedniego wieku i stażu ubezpieczeniowego.

Ten stan prawny obowiązywał do 31 grudnia 2010 r. Od dnia 1 stycznia 2011 r. obowiązuje art. 103a, dodany do ustawy emerytalnej na podstawie art. 6 pkt 2 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r., znoszący możliwość pobierania emerytury bez rozwiązywania umowy o pracę z dotychczasowym pracodawcą, na rzecz którego była wykonywana praca bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Uwzględniając powyższe, Trybunał stwierdził, że rozwiązanie przyjęte przez ustawodawcę w art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. spowodowało, że osoby, które już skutecznie nabyły i zrealizowały prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. musiały, na podstawie art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, poddać się nowej, mniej korzystnej dla nich treści ryzyka emerytalnego. Innymi słowy, ubezpieczeni, którzy prawo do emerytury uzyskali po spełnieniu jedynie warunku osiągnięcia wieku (oraz odpowiedniego stażu ubezpieczeniowego), musieli ponownie zrealizować swoje prawo do emerytury według nowej treści ryzyka, czyli spełnić także warunek rozwiązania stosunku pracy, aby emeryturę nadal pobierać od 1 października 2011 r. Trybunał podkreślił przy tym, że decyzja o przejściu na emeryturę jest podejmowana przez ubezpieczonego raz na całe życie. Znając warunki, jakie będzie musiał spełnić, aby zrealizować nabyte prawo – w tym wypadku rozwiązać stosunek pracy z dotychczasowym pracodawcą – ma on szansę się do nich przygotować. Osoby, które przeszły na emeryturę w latach 2009-2010 bez konieczności rozwiązywania stosunków pracy, w związku z decyzją ustawodawcy o objęciu ich tym obowiązkiem, nie miały takiej możliwości.

Taka wykładnia orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego została potwierdzona w jego pisemnym uzasadnieniu dotyczącym skutków wyroku (pkt 9 uzasadnienia) gdzie w sposób wyraźny i jednoznaczny stwierdza się, że „obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą – jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury – nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły to prawo w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r.”, a więc po uchyleniu cytowanego wyżej art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a przed wejściem w życie art. 103a tej ustawy dodanego powołaną już wcześniej ustawą z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw.

Analiza okoliczności faktycznych niniejszej sprawy wskazuje, że ubezpieczona co prawda nabyła prawo do emerytury przed dniem 1 stycznia 2011 r., jednak nastąpiło to od dnia 1 czerwca 2008 r., co w świetle powyższego wyklucza ją z kręgu osób, które nabyły prawo do emerytury bez konieczności rozwiązania stosunku pracy. W dacie powstania jej prawa w związku z obowiązującym wówczas art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS musiała liczyć się z tym, że nierozwiązanie stosunku pracy, skutkować będzie zawieszeniem wypłaty emerytury, dlatego wprowadzone aktualnie rozwiązanie nie stanowi dla niej okoliczności nowej, na którą nie miała szans się przygotować. Decyzja o przejściu na emeryturę jest podejmowana przez ubezpieczonego raz na całe życie. Prawo to ubezpieczony nabywa jeden raz i w przypadku ubezpieczonej nastąpiło to w okresie obowiązywania art. 103 ust. 2a ustawy o emeryturach i rentach z FUS. W konsekwencji ubezpieczona nie mieści się w kręgu osób, do których ma zastosowanie stwierdzenie niekonstytucyjności omawianego wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

W tej sytuacji Sąd Okręgowy słusznie uznał, że wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12 stwierdzający niekonstytucyjność przepisu art. 28 ustawy o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w związku z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS, nie ma wpływu na treść decyzji organu rentowego z 12 kwietnia 2013 roku, co musiało skutkować oddaleniem odwołania od tej decyzji. Wynika z tego, że zaskarżony wyrok Sądu pierwszej instancji odpowiada prawu, zaś apelująca nie przedstawiła w tym zakresie argumentacji, która mogłaby zmienić tę ocenę.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 k.p.c. oddalił apelację jako bezzasadną.

SSO del. Beata Górka SSA Jolanta Hawryszko SSA Barbara Białecka